

Ombudsman MŠMT: Klíčová je práce v terénu i změny systému

27.5.2026 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Nevhodné podmínky na letních táborech pro děti z dětských domovů, zacházení s dětmi po návratu z útěku nebo nepřijatelné praktiky při jejich přemísťování mezi zařízeními - to byla některá z témat, kterým se v uplynulém roce věnoval školský ombudsman a zmocněnec Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro ústavní a ochrannou výchovu Štěpán Jílka. Ve své zprávě o činnosti za období 4/2025-3/2026 shrnuje první rok fungování této pozice od jejího vzniku v dubnu 2025.

V období od dubna 2025 do března 2026 obdržel ombudsman celkem **180 podnětů**, z nichž **60 spadalo přímo do oblasti ústavní a ochranné výchovy**, a těmi se osobně zabýval. Zbylé případy řešil ve spolupráci s dalšími institucemi nebo je předával příslušným orgánům. Na ombudsmana se obrátilo také **7 dětí**, nejčastěji prostřednictvím sociálních sítí nebo chatovacích aplikací. Počet podnětů v průběhu roku postupně narůstal.

Výraznou část své práce vykonával ombudsman přímo v zařízeních. Celkem strávil na pracovních cestách přibližně **90 dní**, tedy více než **třetinu své pracovní doby**. Terénní práce zahrnovala nejen šetření konkrétních případů, ale také konzultace se zaměstnanci zařízení, účast na odborných setkáních a přímý kontakt s dětmi. *„Osobně jsem o výkonu pozice přemýšlel jako o mostu mezi ministerstvem a dětmi a dospělými v zařízeních,“* uvádí ombudsman Štěpán Jílka.

Konkrétní případy ukazují šíři řešených problémů i potřebu rychlých zásahů. Ombudsman se zabýval například podněty na nevhodné zacházení s dětmi na letních táborech, kde na základě zjištění podal na organizátory trestní oznámení a zařízením doporučil ukončit s nimi spolupráci. Řešil také situace, kdy dětem po návratu z útěku nebyla zajištěna základní péče, nebo případy necitlivého přemísťování dětí bez předchozího informování. V některých kauzách pak napomáhal ředitelům hájit zájmy dětí, například při odmítnutí dítěte ozdravovnou nebo při retraumatizujícím výslechu dítěte před soudem.

Vedle individuálních podnětů se ombudsman intenzivně věnoval i systémovým změnám. Zapojil se do přípravy **nové právní úpravy ústavní a ochranné výchovy** a připravil návrh koncepce výchovně léčebné péče pro děti se specifickými potřebami. Současně rozvíjel spolupráci s Českou školní inspekcí, státními zástupci i Kanceláří veřejného ochránce práv a podílel se na odborných projektech zaměřených na posílení ochrany práv dětí. Zpráva zároveň upozorňuje, že obraz ústavní výchovy ve veřejném prostoru často neodpovídá realitě. Štěpán Jílka zdůrazňuje, že vedle jednotlivých pochybení existuje i velké množství kvalitní práce v zařízeních: *„Veřejný obraz ústavní a ochranné výchovy neodpovídá tomu, co se v zařízeních reálně děje.“*

Do budoucna se chce ombudsman zaměřit především na dokončení legislativních změn, posílení metodické podpory pro pracovníky zařízení a další rozvoj spolupráce s klíčovými institucemi. Důležitou součástí jeho činnosti zůstane i přímá komunikace s dětmi a pracovníky v terénu, jejichž zkušenosti považuje za zásadní pro další zlepšování systému.

Celá zpráva o činnosti ombudsmana za období 4/2025-3/2026 je k dispozici zde.

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/ombudsman-msmt-klicova-je-prace-v-terenu-i-systemove-zmeny>